

відвідування окремої групи за місяць чи семестр. Є змога перевірки виконання педагогічного навантаження викладача за семестр та рік. Таким чином, це дає викладачу досить потужні можливості керування навчальним процесом.

Додатковою перевагою системи є можливість синхронізації розкладу для студентів та викладачів через додаток МКР для Android на мобільних пристроях.

Неможливо не відзначити, що в умовах дистанційного розташування кафедри інфекційних хвороб на базі лікувально-профілактичного закладу прискорення обміну інформацією із деканатами через мережу Інтернет дозволило інтенсифікувати організацію навчального процесу.

Узагальнені результати навчальної діяльності за рахунок утворення авторизованого доступу різного рівня, дозволяють керівництву університету, факультету, викладачам та студентам мати доступ до результатів навчальної активності, проводити оперативне корегування та контроль на різних етапах навчального процесу.

Таким чином, результати використання інформаційного забезпечення управління навчальним процесом свідчать про доцільність використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі, формування стійкої потреби колективу в отриманні управлінської інформації, діагностичних матеріалів, що забезпечують психолого-педагогічний супровід та управління. Серед перспектив розвитку треба наголосити на необхідності публічного доступу до узагальнених результатів навчання та відвідування студентами, що мало б виховне значення, особливо для іноземних студентів,

батьки яких зазвичай позбавлені можливості відслідковувати успіхи або недоліки дітей у навчанні.

Висновки.

1. Автоматизована система управління АСУ НЗ є ефективним засобом, який дозволяє контролювати і корегувати підготовку майбутніх лікарів на різному рівні, забезпечує психолого-педагогічний супровід, оперативний доступ та обмін інформацією між кафедрою та іншими підрозділами, що збільшує ефективність керівництва навчальними процесом.

2. Перспективним виховним заходом може бути забезпечення оприлюднення узагальненої частини рейтингової інформації за результатами навчальної активності студентів на офіційному сайті ХНМУ з метою збільшення мотивації та вільного доступу студентів та їх батьків до результатів навчальної діяльності.

Література

1. Наказ МОЗ України від 12.09.2008 № 522/51 Про затвердження Концепції розвитку вищої медичної освіти в Україні. – [Електронний ресурс]. - <http://zakon.nau.ua/doc/>;

2. Sawsen, Lakhall The AACSB Assurance of Learning process: An assessment of current practices within the perspective of the unified view of validity [Text] / Sawsen Lakhall, Serge Sevigny // The International Journal of Management Education. – 2015. – Vol. 13. – P. 1–10.

3. Кадемія М.Ю. Використання інтерактивних технологій навчання [Текст] / М.Ю. Кадемія // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2013. – №3. – С. 125–132.

СУЧАСНІ ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

О. В. Конакова, О. В. Усачова, Є. А. Сіліна, Т. М. Пахольчук, О. А. Дралова

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Педагогічні технології Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) віддають перевагу активним методам навчання, підготовці студентів за індивідуальними планами, збільшенню частки самостійної роботи студентів під контролем викладача [1].

Мета роботи: проаналізувати можливість використання сучасних технологій організації самостійної роботи іноземних студентів на кафедрі дитячих інфекційних хвороб.

Основна частина. Студенти, які зацікавлені в отриманні якісної освіти, використовують сучасні технічні засоби при самостійній підготовці (комп'ютерні технології, Інтернет, візуальні та дистанційні форми отримання інформації) [2]. Але більшість іноземних студентів не мають навичок для самостійного навчання. Саме викладачі вищої школи повинні цілеспрямовано проводити роботу зі студентами по виробленню навичок працювати з літературою, а також широко використовувати статистичні матеріали, наукову медичну інформацію, періодичні видання, сучасні електронні, мультимедійні засоби, глобальні та локальні мережі навчання.

Одним з ефективних, на наш погляд, методів, є рольові ігри. Рольова гра має як навчальний, так і контролюючий аспекти. Проведення рольової гри може відбуватися також і з застосуванням комп'ютерних технологій. Одночасне

використання банку фото та відео зображень допомагає демонструвати різні варіанти розвитку клінічних ситуацій, що сприяє більш міцному засвоєнню навчального матеріалу. Важливо, що викладач протягом гри має можливість оцінити не відповіді на запитання, а дії кожного студента, що досить виразно імітують реальну ситуацію.

Для самостійної роботи з іноземними студентами необхідно ширше використовувати мультимедійні програми, компакт-диски та відеофільми для забезпечення наочності при відсутності тематичних хворих. Саме сьогодні народжуються нові схеми розуміння і засвоєння знань, менш зв'язані зі словом, більш - із зоровим, тактильним рядом, формою, образом. Вважаємо, що одним з важливих ресурсів у вивченні дитячих інфекційних захворювань є розвиток якісних, інтуїтивних, образних уявлень шляхом використання «наочно-комп'ютерних підходів». Отже, складні клінічні завдання спонукають до самостійного пошуку інформації, розвивають творчі та когнітивні здібності студентів.

Висновки: Використання методів рольових ігор, впровадження комп'ютерних технологій, таких як: фото-, відеозадачі, є важливими елементами самостійної роботи при викладанні дитячих інфекційних захворювань іноземним студентам, що навчаються англійською мовою.

Література

1. Дубинянський Ю.М. Застосування мультимедійних технологій в навчальному процесі / Дубинянський Ю.М., Шостка В.І. // "Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору". Матеріали

Всеукраїнської навчально-наукової конференції. – Київ, 2013. – Том IX (51). – С. 248–255.

2. Забара С. Організація самостійної роботи студентів в умовах кредитно-модульної системи / С. Забара // Кредитно-модульна система організації навчального процесу. – К., 2007. – С.112–114.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ З ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ БОТАНІКИ

В. Г. Корнієвська, Ю. І. Корнієвський, С. В. Панченко

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Запровадження європейських стандартів освіти не повинно здійснюватися механічно, так як Болонський процес є не тільки шляхом модернізації освіти, а також дає можливість презентувати освіту України, зберегти кращі методи викладання та освітні традиції [1–3].

Якість підготовки майбутніх спеціалістів, з урахуванням специфіки діяльності, значною мірою залежить від організації самостійної роботи, форм, методів і контролю за її ефективністю.

Самостійна робота студентів (СРС) є невід'ємною частиною навчального процесу та способом вивчення навчального матеріалу [5].

В умовах включення України до Болонського освітнього процесу постає питання організації та контролю самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах [4].

Основна частина. Згідно «Типової програми з фармацевтичної ботаніки» навчальний час, відведений для СРС, має бути в межах 1/3–2/3 від загального обсягу навчального часу студента. Кількість годин, відведених для СРС, залежить від спеціальності, форми та терміну навчання: наприклад спеціальність 7.12020101 «Фармація», денна форма навчання, термін 5 років СРС становить 142 години: в тому числі модуль 1 «Анатомія рослин» – 76 годин, модуль 2 «Систематика рослин» – 66 години; спеціальність 7.12020104 «ТКПЗ» – в тому числі модуль 1 «Систематика рослин» – 69 годин, модуль 2 «Анатомія рослин» – 24 години.

Викладачами фармацевтичної ботаніки розроблені зміни та доповнення до «Типової програми з фармацевтичної ботаніки» для студентів заочної форми навчання у відповідності від спеціальності та термінів навчання.

Організація самостійної пізнавальної діяльності студентів повинна ґрунтуватися на основних принципах організації навчання з урахуванням специфіки самостійної роботи.

1. Принцип навчально-пізнавальної діяльності. Самостійне навчання студентів, як і навчання взагалі, повинно будуватися, на мотиваційній орієнтованості і спрямованості діяльності особистості.

2. Принцип науковості навчання. Застосування цього принципу зобов'язує викладача удосконалювати методику навчання.

3. Принципи наочності навчання.

4. Принцип системності. Для забезпечення системності вивчення дисципліни, необхідно:

- узгоджувати різні види навчальних занять із дисципліни – лекційний матеріал повинний бути узгодженим за часом і темами лабораторних занять;

- передбачати СРС і своєчасний контроль за засвоєнням студентами знань та навичок;

- використовувати міжпредметні зв'язки, зберігаючи при цьому єдність визначень та термінології.

5. Принцип зв'язку з практичною діяльністю у професійному майбутньому.

Викладачами фармацевтичної ботаніки у відповідності до змін і доповнень до типової програми, спеціальностей, форми і терміну навчання були розроблені навчальні та навчально-методичні посібники з урахуванням матеріалу, винесеного на самостійне вивчення, які використовуються студентами фармацевтичних факультетів для підготовки до лабораторних занять, складання модулю та підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок-1 Фармація».

Перелік навчальних посібників, що рекомендовані МОН:

1. Ю. І. Корнієвський, О. І. Панасенко, В. Г. Корнієвська та ін. Зелена аптека. Навчальний посібник Рекомендовано МОН України лист від 03.05.2012 №1/11-6152. / Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2012. – 642 с.

2. Ю.І. Корнієвський, В.Г. Корнієвська, П.Ю.Шкроботько. Анатомія рослин. Модуль 1. Практикум для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності «Фармація» та «ТКПЗ». Рекомендовано МОН України лист від 27.11.2012 №23-01-25/308. Запоріжжя: ЗДМУ, 2013. – 88 с.

3. Ю.І. Корнієвський, В.Г. Корнієвська Фітотоксикологія. Навчальний посібник для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності «Фармація» та «ТКПЗ». Рекомендовано МОН України лист від 27.11.2012 №23-01-25/312. Запоріжжя: ЗДМУ, 2013. – 178 с.

4. Ю.М.Колесник, Ю.І.Корнієвський, О.І.Панасенко. Ліки Хортиці. Навчально-методичний посібник. Рекомендовано МОН України лист від 27.11.2012 №23-01-25/305- / Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2013. – 556 с.

5. Ю. І. Корнієвський, В. Г. Корнієвська, П.Ю.Шкроботько Фармацевтична ботаніка. Навчально-польова практика (Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Фармація» та «ТКПЗ»). Рекомендовано МОН України, лист від 27.11.2012 №23-01-25/311- / Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2013. – 122 с.

Перелік навчальних посібників рекомендованих Вченою радою ЗДМУ:

1. Фітотерапія в акушерстві та гінекології / Ю.І.Корнієвський, Н.Ю.Богуславська, Ю.Я.Круть, В.Г.Корнієвська/ Рекомендовано Вченою радою ЗДМУ протокол №9 від 15.04.2014. Навчальний посібник. Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2014. – 337 с.